

CE NAIBA ESTE PSIHOLOGIA, DE FAPT?

Acest articol și titlul lui ne-au fost inspirate de apariția, cam în aceeași perioadă, a trei cărți care ne-au căzut în mână (iar una dintre ele ne-a căzut repede și din mână). Este vorba despre *Coeficientul de constientizare* (Ovidiu Brăzdău), *Frumusețea uitată a vieții* (Andrei Plesu) și *Cum m-am vindecat de nefericire* (Georgeta Ghinea).

COEFICIENTUL DE CONSTIENTIZARE, cartea domnului Ovidiu Brăzdău, reflectă preocuparea autorului de a depăși limitele paradigmei pozitivistice de abordare a realității în general și a fenomenului psihologic în special. Autorul afirmă prudent și scrie argumentat, susținându-se științific prin teorii din domenii de referință ale științei care și-au demonstrat viabilitatea, atât teoretic cât și practic, ori prin studii și cercetări validate statistic.

Ca oameni de știință, afirmă autorul ca o profesiune de credință, avem toate motivele să credem că viața va evolua dincolo de lumea vizibilă azi... dincolo de minte, dincolo de spirit. Avem toate motivele să credem că dincolo de constient mai există ceva.

În următoarele milioane de ani, multe vietuitoare de pe pământ vor deveni constiente de sine... Unde vom fi noi, oamenii, atunci?

Sunt întrebări (și convingeri) care-i asigură domnului Ovidiu Brăzdău premisele pentru construirea unei scale de evaluare a constientizării, nevoia de constientizare fiind o cerință de maximă responsabilitate (și necesitate) într-o *Lume căzută din timp* (Cioran) în care evoluția, sub aspectul amintit, conform cu modelul propus de Gabriel Liiceanu în cartea *Despre limite*, este de la a fi constient de absolut, la a fi constient de limită și de aici la a fi! Tocmai această evoluție ne face să ne întrebăm grav și cu toată seriozitatea... *unde vom fi noi, oamenii, atunci?*

Este o carte care merită tratată cu toată atenția și promitem să revenim cu o altă ocazie, am năvălit și profund, asupra ei.

Dacă psihologia este ceea ce face domnul Brăzdău, atunci psihologia este fără îndoială știință. O știință care se adresează, în acest caz, intelectului și realului și este citită de toți cei pentru care existența înseamnă inteligent și real.

FRUMUȘETEĂ UITATĂ A VIEȚII, semnat de reputatul filozof Andrei Plesu, nu este o carte de psihologie. Este o carte de eseuri

publicate de dl. Plesu în revista Dilema și adunate într-un volum la sugestia lui Gabriel Liiceanu. Sunt judecări de valoare asupra fenomenului social și, totodată, un instrument de ordine în real. Dar, deși autorul nu și-a propus să scrie o carte de psihologie, în conținutul ei găsim zeci de pagini de psihologie, atât social cât și individual.

Muzica *este* un răspuns care nu și-a pus nicio întrebare - spunea Nichita Stănescu. *Frumusețea uitată a vieții* este, prin tendința ideilor autorului de a construi repere pentru armonia socială, muzica din versul stănescian. Ea dă răspunsuri la întrebări nepuse încă, *redesteptînd în minte trecutele nimicuri* (am apelat la acest citat din dorința de a armoniza două genii: Nichita Stănescu și Mihai Eminescu) sau prefigurează modele ale unei societăți viitoare în care să ne regăsim frumusețea uitată a vieții. Un scurt pasaj din carte:

Colectionez antipatii și prilejuri de insatisfacție. Scriu despre mizerii și maruntisuri. Bomban toată ziua, mi-am pierdut încrederea în virtutile nației, în soarta țării, în rostul lumii. Am un portret tot mai greu digerabil. Patriotii de parada m-au trecut la trădători, neoliberalii la conservatori, postmoderniștii la elitisti. Batranilor le apar frivol, tinerilor reactionar. Una peste alta, mi-am pierdut buna dispoziție, elanul, jubilația. Nu mai am ragazuri fertile, reverii, autenticități. Ma misc, de dimineața până seara, într-un univers artificial, agitat, infectat de trivialitate. Apetitul vital a devenit anemic, plăcerea de a fi și-a pierdut amplitudinea și suculența.

Respir crispat și pripit, ca într-o etuva. Când cineva trece printr-o asemenea criză de viață e, în primul rând, umoarea proprie. Te poți acuza că ai consimțit în prea mare măsură imediatului, că nu știi să-ți dozezi timpul și afectele, că nu mai deosebești între esențial și accesoriu, că, în sfârșit, ai scos din calculul zilnic valorile zenitale. Dar nu se poate trece cu vederea nici ambianța toxică a momentului și a veacului. Suntem napaditi de probleme secundare. Avem preocupări de mână a doua, avem conducători de mână a doua, trăim sub presiunea multiplă a necesității. Ni se oferă texte mediocre, show-uri de prost-gust, condiții de viață umilitoare.

Am ajuns să nu mai avem simțuri, idei, imaginație. Ne-am urătit, ne-am instrăinat cu totul de simplitatea polifonică a lumii, de pasiunea vieții depline. Nu mai avem puterea de a admira și de a lauda, cu o genuină evlavie, splendoarea Creatiei, văzduhul, marile, pământul și oamenii. Suntem turmentati și sumbri. Abia dacă ne mai putem suporta.

Exista, pentru acest derapaj primejdios, o terapie plauzibila? Da, cu conditia sa ne dam seama de gravitatea primejdiei. Cu conditia sa impunem atentiei noastre zilnice alte prioritati si alte orizonturi.

Iar dac asta ar fi psihologia, atunci ea este filozofie, adresându-se spiritului si adevărului. Si este citit de toti iubitorii de spirit si de adevăr.

CUM M-AM VINDECAT DE NEFERICIRE este scris de doamna Georgeta Ghinea si este cartea pe care o sîi insistăm în mod deosebit, din ratiuni pe care le veti înțelege citind articolul.

Aceast doamnă este cunoscut ca un fel de psiholog de serviciu al televiziunilor. Nu exist vreun eveniment monden care s tulbure constiinta de noapte a precupetelor, coafezelor, barmanitelor, muncitoarelor de la (ce-a mai rămas din) APACA sau de la ROSAL-ul lui Silviu Prigoan , si pe care doamna GG s nu-l comenteze. Primul eveniment de răsunet care a beneficiat de expertiza-i psihologic (cum zice dânsa), a fost divortul lui Petre Roman de Mioara, mai bătrîn cu niste ani decît fostul premier, si c s toria acestuia cu Silvia Chifiriuc, o femeie mult mai tânăr. F r s aib o minim documentare de la surs , f r m car o discutie cu persoanele implicate în caz, f r s aib vreo retinere deontologic pricinuit de gîndul c ar putea aduce atingere demnității persoanelor respective, în fine, f r o minim decent , bazându-se exclusiv pe cîteva (destul de putine) pagini de literatur psihanalitic (pline de presupuneri care nu dep sesc nivelul unor ipoteze) *psihologul natiunii* si-a desc rcat pe micul ecran fluturii din noaptea universului s u interior, turuind verzi si uscate despre aceast relatie, asa cum numai urmasele mamei Omida ar mai fi în stare s o fac (probabil si Crin Antonescu). Fostul prim-ministru ne este prezentat în viata de familie alături de Mioara ca un p mp l u, care si-a asumat din start rolul de vioara a doua (vedeti, ce intuitie are doamna GG - vioara ne sugereaz c de la început aceast c snicie a fost cu cântec!), aflat sub papucul neveste-si, care, prin autoritatea sa, l-a complexat pîn la a-i anula masculinitatea. Adic aceast c snicie a fost de poveste, eventual Petric si lupul în care lupul era evident Mioara. Iar la un moment dat în Petric s-a trezit orgoliul de mascul feroce si curajos, a spintecat burta lupului si a scos-o de-acolo pe Scufita rosie. Si este gata acum, la peste 60 de ani, s -si reafirme deopotriv bărbăția si virilitatea (totusi, doamna GG nu ne-a spus dac pentru aceste ambitii domnul Roman are nevoie sau nu de Viagra). În schimb Silvia, amatoare

de pomul bun și omul copt, suferea și răcuta de lipsă de afecțiune paternă motiv pentru care ea răcuta cu disperare un partener de viață care să-i fie tată sau chiar bunic, fiindcă se știe că bunicii sunt mai grijulii cu nepoatele decât tatii cu fiicele. Judecând precum doamna GG, am putea spune și noi, speculând unitatea paradigmatică trup-psihic, că pe parcursul căsniciei sale cu Mioara, datorită autorității excesive a acesteia, lui Petrică i s-a scurtat gâtul, fiindu-i permanent inhibat trebuința, puternic masculină, de a face gât!

Apoi, deja reputatul psiholog GG (cum scriu ziarele) și-a dat cu părerea despre toate evenimentele, incidentele și accidentele petrecute, de la moartea Mădălinei Manole și până la divorțul, care de-acum a devenit pentru GG specialitatea casei, dintre Iri și Moni (dintre Virinel și Hormonica în variantă populară).

Iată ce scrie Radu Buzianu într-un articol care analizează prestația comentatorilor mai mult sau mai puțin avizați ai morții Mădălinei Manole:

Un rol important în aflarea în treabă îl au zilele acestea psihologii. Exemplul cel mai expresiv este Georgeta Ghinea. Despre ea poți spune că apare la televizor. Niciodată nu spune nimic. Ea doar apare. De când a murit Mădălina și până acum am văzut-o la 3 emisiuni, cu 3 coafuri diferite. Vorbim despre decesul Mădălinei Manole? La ce or trebuie să fiu? Aha! Ca să am timp să ajung și la coafor. Mai banal ca discursul unui psiholog la televizor nu există nimic.

Și un comentariu la acest articol de la username-ul Carmen C.

Vrei nu vrei, că ești sau nu consumator de media, este inevitabil să nu sesizezi toate comentariile exagerate făcute până în prezent despre moartea Mădălinei Manole. Felicitări domnule Radu Buzianu pentru obiectivul articol. Observația referitoare la "psihologul națiunii" Georgeta Ghinea este remarcabilă, mă bucur că nu sunt singura care observă excesul de zel al d-nei care mai mult face parada modei la televizor și că reia cred că mai mult îi place să se audă pe ea însșiși.

Ei bine, doamna aceasta a scos o carte. Așa cum singură scrie cartea este o mărturisire a unei experiențe trăite personal, este o exprimare sinceră a ființei, liberă de toate măști sociale sau profesionale. Impresia secesă această experiență a trezirii mele că pe un dar celor care au nevoie de el. Gigi Ghinea, psihologul fericirii. Despre carte nu sunt prea multe lucruri de spus. Nu aflăm ce-i fericirea (chiar dacă autoarea se încercă să ne convingă că

dorește să schimbe însă și definiția fericirii), iar dacă nu știm ce-i fericirea e imposibil, de fapt, să aflăm cum să scăpăm de nefericire. Sunt povesti lungi și siropoase încorporate în fraze de multe ori ilogice și irrationale; dacă le citești prea mult ajungi să plângi ca la filmele indiene.

Dar care este în viziunea doamnei GG metoda de procurare (termenul îi aparține s.n.) a fericirii? *Ea se poate sintetiza în câteva pași. Este vorba, desigur, despre o schimbare pe care e nevoie să o faceți la câteva niveluri, în cele câteva dimensiuni ale existenței (cam câte niveluri și cam câte dimensiuni? s.n.). Răspund astfel în tonul generos al rubricii revistei Tabu "cum să ... "încercând să redau pentru cititorii ei, pe scurt, cum puteți deveni mai fericiți. 1) Decizia că dorești schimbarea. 2) Credința apriori (oarbă) că se poate. 3) Conștiința faptului că în afară de voință mai este nevoie și de efort pe care trebuie să-l depui timp de patru săptămâni (Patru săptămâni de efort? Nu mai bine decât m'acatiste? s.n.). 4) Că repetarea exercițiilor simple pe care le vei avea de făcut este esențială, astfel încât, după cele patru săptămâni, integrarea noilor obiceiuri a avut deja loc. 5) Urmează apoi un nou mod de viață cu totul, (un nou mod de viață cu totul - ce construcție, ce stil! s.n.) în care fericirea ca stare de bine în fundal te va ajuta să trăiești mai liniștit cu sine și cu lumea. Vedeti cât e de simplu să devenim fericiți? Vorba lui Gigi Becali: Pac! Pac! Pac! până la Paste suntem pe primul loc... Și totuși dacă această carte ar avea ca element de referință acel falus enorm și semet - atotrezolvătorul tuturor nefericirilor, autoarea ar putea fi o a doua Sandra Brown, iar succesul ei, deocamdată național (cum ne asigurăm, invocând excelenta vânzare a cărții, fapt ce nu trebuie să ne mire, să nu uităm: cartea Mihaelei Rădulescu *Mister spunsuri* a fost un adevărat best-seller vânzându-se în zeci de mii de exemplare în doar câteva săptămâni!) ar deveni unul mondial.*

Însă în legătură cu doamna GG ar mai fi de remarcat și prezentarea pe care și-o face: *Gigi Ghinea nu este psiholog, este un om, chiar dacă e femeie*. Recunoaștem că prezentarea ne aruncă în ceată și ne face de-a dreptul nefericiți. Primul lucru pe care, (credem că) îl înțelegem este că psihologul nu e om (Gigi nu este psiholog este un om, și, zău, tindem să-i dăm dreptate: Gigi chiar nu e psiholog). Că, în principiu, nici femeia nu este Om ci doar în anumite circumstanțe, (Gigi este un om chiar dacă e femeie), una din ele fiind aceea de a te numi Gigi. Apare însă o întrebare.

Atunci când nu are circumstanța de a fi Om, femeia poate fi psiholog? Că nici porcul nu e Om și nici oaia nu e om. Dar poate oaia să fie porc?

Dacă ceea ce face Georgeta Ghinea este psihologie, atunci ea nu este știință. Și nici filozofie. Și nici artă. Și nici cultură. Este un gigighinea-s(t)m. Care nu știm ce înseamnă. Iar cartea va fi citită de toți cei care nu știu ce înseamnă nimic din tot ce înseamnă ceva. Și sunt mulți. Și care, confundând fericirea cu soarele, vor încerca să o bage în casă cu furca. Adică cu cartea doamnei GG.

Asa că, inspirați din titlul unui cunoscut film: *What the Bleep Do We Know!?* ne întrebăm la rândul-ne: *Ce naiba este psihologia, de fapt?*